

Anatomia Humana: Generalitats i Aparell Locomotor

Codi: 103592

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	FB	1	1

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Alfonso Rodríguez Baeza

Correu electrònic: Alfonso.Rodriguez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Mario Roberto Bueno Gallegos

Jorge Anibal Francisco Ortiz Cazal

Alejandro Fernandez Leon

Victor Manuel Barro Ojeda

María Luisa Ortega Sánchez

Manuel Medina Hayas

Prerequisits

Tot i que no hi ha cap cap prerequisit oficial, s'aconsella que l'estudiant hagi assolit les competències bàsiques d'autoaprenentatge, de treball en grup i de biologia preuniversitària. Com que l'estudiant farà pràctiques a la sala de dissecció/osteoteca, ha d'adquirir el compromís de preservar la confidencialitat i el secret professional de les dades a les que pugui tenir accés durant les seves activitats d'aprenentatge, i ha de mantenir una actitud d'ètica professional en totes les seves accions. A més ha de tenir el certificat de seguretat que acrediti que ha superat els test específic de bones pràctiques a la sala de dissecció

Objectius

L'assignatura Anatomia humana: generalitats i aparells locomotors s'imparteix al primer semestre de primer curs del Grau en Medicina. Els objectius són l'estudi de l'organització anatòmica general del cos humà, els principis del desenvolupament embrionari i de l'aparell locomotor així com l'estudi de l'anatomia del tronc i de les extremitats.

L'assignatura té la seva continuïtat natural al segon semestre del primer curs i al segon curs del grau. Altres assignatures del grau, com l'Histologia, la Fisiologia i la Fisiopatologia i Semiologia Clínica, complementen aquesta assignatura.

L'estudiant que superi l'assignatura ha de ser capaç de descriure, amb nomenclatura anatòmica internacional, i de reconèixer l'organització anatòmica general del cos humà, els principis del seu desenvolupament i les estructures anatòmiques que conformen el tronc i les extremitats dels éssers humans sans.

Competències

- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció dels aparells i sistemes de l'organisme humà normal en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Demostrar que comprèn les ciències bàsiques i els principis en els que es fonamenten.
- Demostrar que coneix i comprèn l'anatomia descriptiva i funcional, macro i microscòpica dels diferents aparells i sistemes, així com l'anatomia topogràfica, la seva correlació amb les exploracions complementàries bàsiques i els mecanismes de desenvolupament.
- Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
- Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
- Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Reconèixer com a valors professionals l'excel·lència, l'altruisme, el sentit del deure, la compassió, l'empatia, la honradesa, la integritat i el compromís amb els mètodes científics.
- Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
- Valorar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements anatòmics adquirits per produir textos estructurats de revisió.
2. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
3. Conèixer i utilitzar correctament la nomenclatura anatòmica internacional.
4. Descriure els factors que determinen la forma, l'aspecte general i les proporcions del cos humà en estat de salut en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
5. Descriure els fonaments científics de l'anatomia humana.
6. Descriure l'organització anatòmica general dels aparells i sistemes del cos humà en estat de salut.
7. Descriure les estructures anatòmiques mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
8. Descriure les estructures anatòmiques, l'organització i la morfogènesi de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu, i de l'aparell urogenital.
9. Ensenyar i comunicar a altres col·lectius professionals els coneixements i les tècniques apreses.
10. Explicar la formació del disc embrionari i els seus principals derivats.
11. Formular hipòtesis i recollir i valorar de manera crítica la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic.
12. Identificar els mecanismes morfogenètics de les principals alteracions en el desenvolupament de l'aparell locomotor, de l'aparell respiratori, de l'aparell digestiu i de l'aparell urogenital.
13. Identificar les estructures anatòmiques que configuren els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut, mitjançant la inspecció, la palpació i/o la utilització de mètodes macroscòpics i diferents tècniques de diagnòstic per la imatge.
14. Identificar les estructures anatòmiques que constitueixen els diferents aparells i sistemes corporals en estat de salut en les grans etapes del cicle vital i en els dos sexes.
15. Identificar les principals tècniques utilitzades en un laboratori d'anatomia humana.

16. Identificar, a nivell bàsic, el sistema de donació i els protocols d'utilització de cossos a la Facultat de Medicina.
17. Mantenir i actualitzar la seva competència professional, prestant una importància especial a l'aprenentatge autònom de nous coneixements i tècniques i a la motivació per la qualitat.
18. Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
19. Tenir capacitat de treballar en un context internacional.
20. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Continguts

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

CLASSES TEÒRIQUES (tipologia TE).

TEMA 1: ANATOMIA GENERAL

INTRODUCCIÓ A L'ANATOMIA. Concepte d'anatomia i recensió històrica del coneixement científic del cos humà. Conceptes fonamentals per l'estudi anatómic: forma, estructura i sistemes funcionals. TERMES BÀSICS DE L'ANATOMIA DESCRIPTIVA. Posició anatómica. Eixos, plans i punts de referència per a l'estudi del cos humà. Nomenclatura anatómica internacional. GENERALITATS DEL SISTEMA ESQUELÈTIC. Ossos i cartillags: constitució, funcions, classificació, vascularització i innervació. GENERALITATS DEL SISTEMA ARTICULAR. Classificació morfològica: fibroses, cartilaginoses i sinovials. Classificació funcional: sinartrosi, amfiartrosi i diartrosi. Estudi de les articulacions fibroses i cartilaginoses. Estudi de les articulacions sinovials (diartrosi): superfícies articulars i tipus, càpsula articular i lligaments, membrana sinovial, cavitat articular, líquid sinovial i annexes articulars. Vasos i nervis de les articulacions. GENERALITATS DEL SISTEMA MUSCULAR. Definició i tipus: múscul lliu, múscul esquelètic i múscul cardíac. Classificació dels músculs esquelètics. Annexes musculars: tendó, aponeurosi i fàscies, bosses seroses i beines sinovials. Funcions i estabilitat articular. Vasos i nervis del múscul esquelètic i dels seus annexes. GENERALITATS DEL SISTEMA VASCULAR. Organització: circulació sistèmica o major i circulació pulmonar o menor. Generalitats del cor. Artèries i venes: constitució anatómica, classificació, distribució i funció. Sistema limfàtic: constitució anatómica, distribució i funció. GENERALITATS DEL SISTEMA NERVIÓS. Organització general: sistema nerviós central i sistema nerviós perifèric. Consideracions generals de l'encèfal i la medul·la espinal. Meninges i líquid cefaloraquídi. Nervis raquidis: constitució i distribució. Innervació troncular i metamèrica.

TEMA 2: EMBRIOLOGIA GENERAL I MORFOGÈNESI DE L'APARELL LOCOMOTOR

INTRODUCCIÓ A L'EMBRIOLOGIA. Conceptes generals i interès mèdic de l'embriologia. Fecundació i formació del zigot. Segmentació: formació dels blastòmers. FASE DE MÒRULA. Massa cel·lular interna i massa cel·lular externa. FASE DE BLÀSTULA. Formació del blastocist monocavitari: embrioblast, trofoblast i blastocel. Nidació. Diferenciació de l'embrioblast: formació de l'epiblast i de l'hipoblast. Formació del blastocist bicavitari: sac vitel·li i sac àmnic. Mesoderma extraembrionari: esplancnopleura, somatopleura i celoma extraembrionari. FASE DE GÀSTRULA. Formació de la línia primitiva i del node primitiu (de Hensen). Formació del notocordi. Formació i divisió del mesoderma intraembrionari. PRINCIPALS DERIVATS DE LES CAPES GERMINATIVES: ectoderma, endoderma, mesoderma. MORFOGÈNESI DEL TRONC. Segmentació del mesènquima paraxial. Somitogènesi. Desenvolupament dels escleròtoms: formació de les vèrtebres i dels discs intervertebrals. Formació de les costelles i de l'estern. Desenvolupament dels dermomiòtoms: formació dels músculs del tronc i formació de la pell. MORFOGÈNESI DELS MEMBRES. Cresta ectodèrmica apical, nucli mesodèrmic i si marginal. Factors determinants de la polaritat: ventro-dorsal, proximo-distal i postaxial-preaxial. Diferenciació osteo-musculo-articular dels membres. Desenvolupament vascular i nerviós. Remodelació per mort cel·lular programada. Rotació dels membres.

TEMA 3: ANATOMIA DE L'EXTREMITAT INFERIOR

PELVIS. Articulacions: sacroilíaca i símfisi del pubis. Lligaments de la pelvis. ARTICULACIÓ COXOFEMORAL: Articulació coxofemoral. Cinemàtica articular. MÚSCULS DE LA CINTURA PÈLVICA: Organització. Músculs dorsals-anteriors: iliopsoes, psoes menor i pectini. Músculs dorsals-posteriors: piriforme, glutis (menor, mig i major) i tensor de la fàscia lata. Músculs ventrals: obturador intern, bessons (superior i inferior), quadrat femoral, obturador extern, adductors (llarg, curt i major) i gràcil. ANATOMIA TOPOGRÀFICA DE LA CINTURA PÈLVICA: Plexe lumbar i plexe sacre. Constitució i relacions. Branques

col·laterals i branques terminals. Espais supra i infrapiriformes. Arc crural: llacuna vascular i llacuna muscular. Membrana obturatriu i conducte subpubià. Artèries i venes ilíaqües (interna i externa). Artèries i venes glúties superior i inferior. Artèria i venes púdiqües internes. ARTICULACIÓ DEL GENOLL: Femoromeniscal, meniscotibial i femoropatellar. Cinemàtic articular. Articulacions peroneotibials. Sindesmosi tibioperoneal. MÚSCULS DE LA CUIXA: Organització. Músculs dorsals (regió anterior): quàdriceps femoral i sartori. Músculs ventrals (regió posterior): popliti, bíceps femoral, semitendinós i semimembranós. ANATOMIA TOPOGRÀFICA DE LA CUIXA: Conducte femoral. Triangle femoral (de Scarpa). Canal dels adductors (conducte de Hunter) i hiatus dels adductors. Artèria i vena femorals. Nervis: crural (femoral), obturador, cutani femoral lateral, genitocrural i ciàtic. Limfàtics inguinals. ARTICULACIONS DEL TURMELL I DEL PEU: Tibiotarsiana, astragalocalcània i astragalocalcaneonavicular. Articulacions intertarsianes i articulació transversa del tars (línia articular de Chopart). Articulacions tarsometatarsianes (línia articular de Lisfrank). Articulacions intermetatarsianes, metatarsofalàngiques i interfalàngiques. Cinemàtica articular. MÚSCULS DE LA CAMA: Organització i compartiments. Músculs dorsals-anteriors: tibial anterior, extensor llarg dels dits, peroneal anterior i extensor llarg del dit gros. Músculs dorsals-laterals: peroneals llarg i curt. Músculs ventrals: tibial posterior, flexor llarg dels dits, flexor llarg del dit gros. Múscul tríceps sural (gastrocnemi, soli i plantar). ANATOMIA TOPOGRÀFICA DE LA CAMA I DEL TURMELL: Regió poplítica. Fàscies de la cama. Retinacles. Artèria i vena poplíties. Nervi tibial i nervi peroneal comú. MÚSCULS DEL PEU: Organització. Músculs dorsals: extensor curt del dit gros i extensor curt dels dits (pedi). Músculs ventrals (plantars). Aponeurosi plantar. Grup plantar intermedi: interòssis, lumbricals, quadrat plantar (flexor accessori o de Silvi) i flexor curt dels dits. Grup plantar intern: adductor del dit gros, flexor curt del dit gros i abductor del dit gros. Grup plantar extern: oponent del cinquè dit, flexor curt del cinquè dit i abductor del cinquè dit. VASOS I NERVIS DE LA CAMA I DEL PEU: Artèries i venes: tronc tibioperoneal, tibial anterior, tibial posterior, peroneal i dorsal del peu (pèdia). Arcs arterials del peu. Nervis peroneal superficial i peroneal profund. Nervi tibial i nervis plantars (lateral i medial). SISTEMA VENÓS I NERVIS SUPERFICIALS I SISTEMA LIMFÀTIC DE L'EXTREMITAT INFERIOR: Sistema venós superficial: xarxa venosa dorsal del peu. Venes safenes. Limfàtics de l'extremitat inferior. Resum de la innervació sensitiva (troncular i radicular) de l'extremitat inferior.

TEMA 4: ANATOMIA DE L'EXTREMITAT SUPERIOR

ARTICULACIONS DE LA CINTURA ESCAPULAR: esternoclavicular, acromioclavicular i escapulohumeral. Cinemàtica articular. MÚSCULS DE LA CINTURA ESCAPULAR: Organització. Músculs dorsals: supraespinós, infraespinós, rodó major i rodó menor, deltoide, subescapular i latíssim del dors. Músculs ventrals: pectoral menor, pectoral major i coracobraquial. Músculs zonals: romboide, angular de l'escàpula, serrat anterior i subclavi. ANATOMIA TOPOGRÀFICA DE LA CINTURA ESCAPULAR: Cavitat axil·lar. Plexe braquial: constitució, branques col·laterals i branques terminals. Artèria, vena i limfàtics axil·lars. ARTICULACIÓ DEL COLZE: humerocubital, humeroradial i radiocubital proximal. Articulació radiocubital distal. Sindesmosi radiocubital. Cinemàtica articular i moviment de prono-supinació. MÚSCULS DEL BRAÇ: Organització i compartiments. Músculs dorsals: tríceps braquial i anconal. Músculs ventrals: braquial i bíceps braquial. ANATOMIA TOPOGRÀFICA DEL BRAÇ: Espais quadrilàter i triangular de Velpeau. Conducte braquial. Canal radial (de torsió). Nervis: axil·lar (circumflex), radial, medià, musculocutani, cubital (ulnar), cutani medial de l'avantbraç i cutani medial del braç. Artèries i venes braquials (humerals). ARTICULACIONS DEL CANELL I DE LA MÀ: radiocarpiana, mediocarpiana i intercarpianes. Articulacions carpometacarpianes, intermetacarpianes, metacarpofalàngiques i interfalàngiques. Cinemàtica articular del canell i de la mà. MÚSCULS DE L'AVANTBRAÇ: Organització i compartiments. Músculs dorsals-posteriors: supinador, abductor llarg del polze, extensor curt del polze, extensor llarg del polze, extensor de l'índex, extensor dels dits, extensor propi del menovell i extensor cubital del carp. Músculs dorsals-laterals: extensor radial curt del carp, extensor radial llarg del carp i braquioradial. Músculs ventrals: pronador quadrat, flexor profund dels dits, flexor llarg del polze, flexor superficial dels dits, pronador rodó, flexor radial del carp, palmar llarg i flexor cubital del carp. ANATOMIA TOPOGRÀFICA DE L'AVANTBRAÇ I DE LA MÀ: Fossa del colze i canals bicipitals. Retinacle extensora i beines dels tendons extensors. Canal del pols i tabaquera anatòmica. Canal del carp. Beines fibroses i seroses dels tendons flexors. Canal cubital (de Guyon). MÚSCULS DE LA MÀ: Organització. Músculs tènars: adductor del polze, oponent del polze, flexor curt del polze i abductor curt del polze. Músculs hipotènars: oponent del menovell, flexor curt del menovell, abductor del menovell i palmar curt. Músculs intermedis: interòssis dorsals, interòssis palmars i músculs lumbricals. Aponeurosi palmar. VASOS I NERVIS DE L'AVANTBRAÇ I DE LA MÀ: Artèries i venes radial, cubital (ulnar) i interòssia. Arcs arterials palmars: superficial i profund. Nervis medià, cubital (ulnar) i radial. SISTEMES VENÓS I NERVIS SUPERFICIALS I SISTEMA LIMFÀTIC DE L'EXTREMITAT SUPERIOR: Sistema venós superficial: xarxa venosa dorsal de la mà. Venes cefàlica i basilica. Limfàtics de l'extremitat superior. Resum de la innervació sensitiva (troncular i radicular) de l'extremitat superior.

TEMA 5: ANATOMIA DEL TRONC

ARTICULACIONS DE LA COLUMNA VERTEBRAL. Segment articular. Articulacions intersomàtiques i interapofisàries (zigapofisials). Articulacions craniovertebrals: occipitoatlàntica, atlantoaxial lateral i atlantoodontoïdal (atlantoaxial medial). Articulacions lumbosacra i sacrococcígia. MÚSCULS AUTÒCTONS DEL TRONC. Classificació. Músculs curts i llargs del tracte medial: interespinosos, rectes dorsals menor i major del cap, oblic major del cap i rotadors. Músculs multifíds, semiespinós i epiespinós. Músculs curts i llargs del tracte lateral: intertransversos i oblic menor del cap. Músculs iliocostal, dorsal llarg i espleni. Innervació. Músculs prevertebrals: recte anterior del cap, llarg del cap, recte lateral del cap i llarg del coll. Músculs craniozonals: esternoclidomastoïdal i trapezi. Innervació. Moviments de la columna vertebral (regional i en conjunt). TÒRAX. Organització general. Articulacions: costovertebrals, costotransverses, esternocostals, costocondrals i intercondrals. Músculs del tòrax: intercostals, subcostals i supracostals. Músculs serrats dorsals i triangular de l'estern. Múscul toracoabdominal o diafragma. Innervació. Mecànica respiratòria. ABDOMEN. Organització general. Músculs de la paret abdominal: recte de l'abdomen, transvers de l'abdomen, oblic intern (menor) de l'abdomen i oblic extern (major) de l'abdomen. Múscul quadrat lumbar. Fàscia transversalis. Conducte inguinal: parets i contingut. Punts febles de la paret abdominal. Innervació. PERINEU. Organització general dels músculs i fàscies del perineu. Cos perineal i lligament anococcígi. Diafragma pèlvic: músculs elevador de l'anús i coccígi. Músculs i fàscies pròpies de la regió posterior (triangle anal): múscul esfínter anal extern. Músculs i fàscies pròpies de la regió anterior (triangle urogenital): múscul esfínter de la uretra, múscul transvers profund del perineu, múscul transvers superficial del perineu, múscul bulboesponjós i múscul isquiocavernós. Innervació.

SEMINARIS (tipologia SESP)

Seminari 1 (anatomia general i osteologia de la pelvis). Osteologia: classificació dels ossos i les seves parts. Artrologia: classificació de les articulacions. Tècniques de diagnòstic per imatge aplicades a l'aparell locomotor. Estudi de la pelvis òssia: os coxal, sacre i còccix. Estudi de la pelvis òssia en conjunt: caràcters diferencials entre pelvis masculina i pelvis femenina. Diàmetres de la pelvis i canal del part. Correlació de l'osteologia de la pelvis amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Seminari 2 (osteologia de l'extremitat inferior). Estudi del fèmur, la ròtula, la tibia, el peroné, els ossos del tars, els metatarsians, les falanges i els sesamoides. Estudi de la volta plantar. Correlació de l'osteologia amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Seminari 3 (osteologia de l'extremitat superior). Estudi de la clavícula, l'escàpula, l'húmer, el cúbit, el radi, els ossos del carp, els metacarpians, les falanges i els sesamoides. Correlació de l'osteologia amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Seminari 4 (osteologia de la columna vertebral i del tòrax). Estudi de la vèrtebra tipus. Estudi de les vèrtebres cervicals, toràciques i lumbars. Estudi de la columna vertebral en conjunt. Estudi de l'estern i de les costelles. Estudi del tòrax ossi en conjunt. Correlació de l'osteologia del raquis i del tòrax ossi amb tècniques de diagnòstic per imatge.

PRÀCTIQUES DE DISSECCIÓ (tipologia PLAB).

Per accedir a la sala de dissecció és obligatori portar bata, guants i altres mesures de protecció que estiguin establertes, i haver fet el certificat de seguretat. Està totalment prohibit fer qualsevol tipus d'imatges (fotografies, vídeos, etc..) a la sala de dissecció.

Pràctica 1 (anatomia general). Organització general de l'aparell locomotor (ossos, articulacions, músculs i annexes musculars). Organització general del sistema cardiovascular (cor, artèries, venes, limfàtics). Organització general del sistema nerviós (encèfal, medul·la espinal, meninges, nervis cranials i raquidis). Correlació de preparacions anatòmiques amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Pràctica 2 (anatomia de l'extremitat inferior). Articulacions de la pelvis, del maluc, del genoll, del turmell i del peu. Músculs de la cintura pelviana, de la cuixa, de la cama i del peu. Artèries i venes de l'extremitat inferior. Plexe lumbar i plexe sacre: constitució, branques col·laterals i branques terminals. Sistema venós superficial i sistema limfàtic de l'extremitat inferior. Correlació de preparacions anatòmiques amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Pràctica 3 (anatomia de l'extremitat superior). Articulacions de la cintura escapular, del colze, del canell i de la mà. Músculs de la cintura escapular, del braç, de l'avantbraç i de la mà. Artèries i venes de l'extremitat superior. Plexe braquial: constitució, branques col·laterals i terminals. Sistema venós superficial i sistema limfàtic de l'extremitat superior. Correlació de preparacions anatòmiques amb tècniques de diagnòstic per imatge.

Pràctica 4 (anatomia del tronc). Articulacions de la columna vertebral. Articulacions craniovertebrals. Articulacions del tòrax. Músculs i fàscies del tronc: paravertebrals, prevertebrals i suboccipitals. Músculs i fàscies del tòrax. Músculs i fàscies de l'abdomen. Conduïte inguinal. Músculs i fàscies del perineu. Correlació de preparacions anatòmiques amb tècniques de diagnòstic per imatge.

"Llevat que les restriccions imposades per les autoritats sanitàries obliguin a una prioritització o reducció d'aquests continguts".

Metodologia

ACTIVITATS DIRIGIDES

Classes per impartir el programa de teoria (tipologia TE) (37h)

Seminaris per l'estudi de l'osteologia (tipologia SEM) (8h) (material didàctic en Campus Virtual de la UAB)

Pràctiques en sala de dissecció (tipus PLAB) (8h) (material didàctic en Campus Virtual de la UAB)

ACTIVITATS SUPERVISADES:

Tutories personalitzades i/o grupals, presencials o virtuals

Tutorials on line

ACTIVITATS AUTÒNOMES:

Lectura de textos i articles, estudi i realització d'esquemes, resums i assimilació conceptual dels continguts. Preparació d'activitats pràctiques (seminaris, pràctiques de dissecció).

"La metodologia docent proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries".

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Pràctiques de laboratori (sala de dissecció) (PLAB)	8	0,32	2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 18
Seminaris (SEM)	8	0,32	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 18, 20
Teoria (TE)	37	1,48	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20
Tipus: Supervisades			
Tutories personalitzades i/o grupals i tutorials on line	15	0,6	1, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20

Lectura d'articles, estudi personal, preparació i elaboració de treballs	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
--	----	---	---

Avaluació

AVALUACIÓ

EXAMENS PARCIAIS:

Les competències de l'assignatura seran avaluades mitjançant dos exàmens parcials.

Cada parcial inclou les següents activitats formatives:

avaluació dels continguts del programa de teoria: prova objectiva tipus test de 30 preguntes amb 4 opcions de resposta, només 1 vàlida, i descompten les respostes incorrectes a raó de 1/3. La nota obtinguda en aquesta part representa el 27,5% de la nota final de l'assignatura, si s'acompleix amb els requisits;

avaluació dels continguts del programa de pràctiques de dissecció: prova objectiva estructurada - examen pràctic - de 12 preguntes relacionades amb estructures assenyalades en diferents preparacions anatòmiques. Cada pregunta es puntua amb 1 o 0, no descompten les mal contestades o en blanc, però per assolir la nota de 5,0 es necessari tenir 8 dels 12 punts. La nota obtinguda en aquesta part representa el 15% de la nota final de l'assignatura, si s'acompleix amb els requisits;

avaluació dels continguts del programa de seminaris: una prova objectiva de 10 preguntes tipus test amb 4 opcions de resposta, només 1 vàlida, i descompten les respostes incorrectes a raó de 1/3. Per fer aquesta prova és requisit imprescindible tenir justificada l'assistència a les sessions presencials de cadascun dels seminaris. La nota obtinguda en aquesta part representa el 7,5% de la nota final de l'assignatura, si s'acompleix amb els requisits;

Per alliberar la matèria de cada parcial és necessari assolir una nota igual o superior a 5,0, aplicant-se els següents percentatges i complint amb els següents requisits:

nota de la prova dels continguts del programa de teoria (55%), nota de la prova dels continguts del programa de pràctiques (30%), nota de l'avaluació dels continguts del programa de seminaris (15%).

Requisits (sense excepcions): tenir una nota mínima de 4,00 en la prova dels continguts del programa de teoria, no tenir una qualificació de 0,00 en cap part de l'avaluació (pràctic, seminaris).

Els mateixos percentatges s'aplicaran pel càlcul de la nota final de l'assignatura dels estudiants que hagin superat els dos parcials.

EXAMEN FINAL (RECUPERACIÓ)

Examen per els estudiants que hagin de recuperar un o els dos parcials, i per els estudiants que vulguin pujar nota d'un o dels dos parcials (inclou programa de teoria i de pràctiques), renunciant a la nota obtinguda prèviament.

Segons normativa d'avaluació de la UAB: "*Per participar en la recuperació, els estudiants han d'haver estat avaluats prèviament en un conjunt d'activitats, el pes de les quals sigui igual a un mínim de dos terços de la qualificació total de l'assignatura. Per tant, els estudiants obtindran la qualificació de "No avaluable" quan les activitats d'avaluació realitzades tinguin un pes inferior al 67% en la qualificació final*".

L'examen de recuperació tindrà la mateixa estructura (format, numero de preguntes, etc..) i s'aplicaran els mateixos criteris i percentatges establerts per a cada parcial.

Els estudiants que no hagin estat avaluats de seminaris, per manca d'assistència, tenen l'opció de fer una prova escrita, de 5 preguntes de resposta curta per seminari, a l'examen de recuperació. Els estudiants

repetidors de l'assignatura que hagin fet seminaris en cursos anterior, podran demanar, en el termini establert, la convalidació de la nota d'aquesta part, i quedaran eximits d'assistir.

La nota final de l'assignatura tindrà una expressió numèrica, amb un decimal, a l'escala 0-10 i amb l'equivalència qualitativa d'acord amb els criteris de la UAB, suspens, aprovat, notable i excel·lent (amb l'opció d'assolir matricula d'honor si la nota és igual o superior a 9,3).

Revisions dels exàmens parcials i/o de recuperació: el lloc i les dates seran comunicades a través del Campus Virtual de la UAB. El procés de revisió es farà sempre d'acord amb la normativa vigent de la UAB.

"L'avaluació proposada pot experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluacions objectives tipus test (de continguts de teoria i de seminaris)	62,5%	3	0,12	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20
Avaluació objectiva estructurada (exam pràctic)	30%	3	0,12	1, 2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19
Evaluacions objectives tipus test i/o pregunta curta de seminaris	7,5%	1	0,04	1, 2, 3, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 17, 18, 19

Bibliografia

EMBRIOLOGIA

Cochard, L.R. (2005) Netter - Atlas de Embriología humana. 1ª edición. Ed. Masson SA.

Moore, K.L., Persaud, T.V.N., Torchia, M.G. (2020) Embriología clínica. 11ª edición. Ed. Elsevier.

Sadler, T.W. (2019) Langman Embriología Médica. 14ª edición. Ed. Wolters Kluwer.

Webster, S., de Wreede, R. (2013) Embriología. Lo esencial de un vistazo. Ed. Médica Panamericana.

ANATOMIA

Anastasi, G.; Gaudio, E.; Tacchetti, C. (2018) Anatomía humana - atlas - (editor de la edición en español: Alfonso Rodríguez Baeza). 3 volúmenes. 1ª edición. Ed. Edi-Ermes.

Anastasi, G.; Gaudio, E.; Tacchetti, C. (2020) Anatomía humana - atlas - (editor de la edición en español: Alfonso Rodríguez Baeza). 1 volumen. 1ª edición. Ed. Edi-Ermes.

Dauber, W. (2021) Feneis Nomenclatura anatómica ilustrada. 11ª edición. Ed. Elsevier.

Drake, R.L., Vogl, W., Mitchell, A.W.M. (2018) Gray - Anatomía básica. 2ª edición. Ed. Elsevier.

Drake, R.L., Vogl, W., Mitchell, A.W.M. (2020) Gray - Anatomía para estudiantes. 4ª edición. Ed. Elsevier.

Drenckhahn, D., Waschke, J. (2010) Benninghoff y Drenckhahn - Compendio de Anatomía. 1ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Fleckenstein, P., Trantum-Jensen, J. (2016) Bases anatómicas del diagnóstico por imagen. 3ª edición. Ed. Elsevier Science.

Gilroy, A.M., Mandri, A. (2020) Prometheus. Anatomía. Manual para el estudiante. 2ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Gilroy, A.M., MacPherson, B.R., Ross, L.M. (2013) Prometheus Atlas de Anatomía. 2ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Kamina, P. (2003) Anatomía general. Ed. Médica Panamericana.

Llusá, M., Merí, À., Ruano, D.(2004) Manual y Atlas fotográfico de Anatomía del aparato locomotor. 1ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Loukas, M., Benninger, B., Shane Tubbs, R. (2019) Guía fotográfica de disección del cuerpo humano. 2ª edición. Ed. Elsevier.

Moore, K.L., Dalley, A.F., Agur, A.M. (2018) Anatomía con orientación clínica. 8ª edición. Ed. Wolters Kluwers.

Netter, F.H. (2019) Atlas de Anatomía humana. 7ª edición. Ed. Elsevier.

Nielsen, M., Miller, S. (2012) Atlas de Anatomía Humana. 1ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Paulsen, F. Waschke J. (2018) Sobotta Atlas de Anatomía Humana. 24ª edición. Ed. Elsevier.

Rohen, J.W., Yokochi, C., Lütjen-Drecoll, E. (2015) Atlas de Anatomía humana. 8ª edición. Ed. Elsevier Science.

Schünke, M., Schulte, E., Schumacher, U. (2015) Prometheus - Texto y atlas de Anatomía. 3ª edición. Ed. Médica Panamericana.

Spratt, J.D.; Salkowski, L.R.; Loukas, M. (2021) Weir y Abrahams. Atlas de Anatomía Humana por técnicas de imagen. 6ª edición. Ed. Elsevier.

Standring, S. (2021) Gray's. Anatomy. The Anatomical Basis of Clinical Practice. 42th edition. Ed. Elsevier.

Waschke J, Koch M, Kurten S, Schulze-Tanzil G, Spittau B. (2018) Sobotta. Texto de Anatomía. 1ª edición. Ed. Elsevier.

Weber, E.D.; Vilensky, J.; Carmichael, S.W., Lee, K.S. (2015) Netter Anatomía Radiológica Esencial. 2ª edición. Ed. Elsevier.

Campus Virtual de la UAB

Programari

No és necessari un programari específic